

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Svartbäcksskolans ro läsår 2020/2021

På vår skola visar vi Respekt, Omtanke, Tillit och värnar om en god Hälsa. Vi står för hållbar utveckling.

Innehållsförteckning

1. Svartbäcksskolans ro organisation, ansvar och giltighet för planen

- Allmänt – vision
- Svartbäcksskolans organisation
- Ansvar och giltighet för planen
- Lagar, förordningar och styrdokument
- Definitioner: Diskriminering och kränkande behandling
- Delaktighet och förankring av planen
 - Elevernas delaktighet
 - Vårdnadshavarnas delaktighet
 - Förankring av planen

2. Utvärdering av läsårets plan

- Beskrivning av hur fjolårets plan har utvärderats
- Resultat av utvärderingen av plan mot diskriminering och kränkande behandling läsåret 19/20
- Kränkingsärenden

3. Främjande insatser läsåret 2020/2021 gällande grundskola, grundsärskola, fritidshem och förskoleklass

- Allmänt
 - Språkbruk
 - Diskrimineringsgrunderna: Kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, funktionsnedsättning, ålder, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning
 - Kartläggningsmetoder
 - Elevers delaktighet i kartläggningen
 - Personalens delaktighet i kartläggningen

Bilaga 1

- Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

Bilaga 2

- Handlingsplan: Vuxnas kränkningar mot barn

Bilaga 3

- Rutiner för akuta situationer

Bilaga 4

- Rutiner för dokumentation

1. Svartbäcksskolans ro organisation, ansvar och giltighet för planen

Allmänt

På Svartbäcksskolan är alla välkomna som de är! Här ska elever och vuxna känna sig trygga och respekterade. All personal och alla elever ska arbeta aktivt för att förhindra och motverka alla former av kränkande behandling och diskriminering. Vi arbetar med positiv förstärkning och har ett inkluderande synsätt, där varje individ ska känna sig sedd och vara delaktig i den gemensamma strävan efter ett trevligt kamrat- och arbetsklimat.

Svartbäcksskolans organisation

Svartbäcksskolans rektorsområde (ro) består av en grundskola F-6, en grundsärskola 1-6 samt fritidshem. Rektorsområdet har ca 520 elever samt ca 120 medarbetare. Rektorsområdets plan mot diskriminering och kränkande behandling gäller hela rektorsområdet. I planen synliggör vi egna mål för de olika verksamheterna, fritidsverksamhet, förskoleklass, grundskolan och grundsärskolan under läsåret 19/20.

Ansvar och giltighet för planen

Det är, i enlighet med skollagen (2010:800), rektorns ansvar att se till att planen mot diskriminering och kränkande behandling årligen utvärderas och skrivs om. Med elevers, föräldrars och all personal på skolans gemensamma synpunkter ska nästkommande års plan ta spjörn mot de behov som påvisats under det senaste året. På Svartbäcksskolan är skolans trygghetsteam delaktiga i arbetet med en levande plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Skolans trygghetsteam läsåret 20/21 består av:

Representant från ledningen

Hélène Stålhjem, kurator

Malin Annerhall, kurator

Ann Nyström, vaktmästare/fritidssamverkare

Elisabeth Zetterlund, lärare

Awil Mohammed Said, socialpedagog

Helena Närefalk, lärare

Trygghetsteamets medlemmar har som uppdrag att fortlöpande utveckla, utvärdera planen mot diskriminering och kränkande behandling. Gruppen säkerställer att arbetet med planen är ett levande dokument för alla på skolan.

Planen mot diskriminering och kränkande behandling är ett stöddokument för skolans elever, föräldrar och personal. Det är trygghetsteamet som ansvarar för planerade insatser och åtgärder på gruppnivå. Arbetssättet är långsiktigt och utgår från ett hälsofrämjande arbetssätt.

Planens giltighet

Planen gäller från: 2020-09-01

Planen gäller till: 2021-09-01

Lagar, förordningar och styrdokument

Arbetet mot kränkande behandling och diskriminering i skolan styrs av diskrimineringslagen (2008:567) och skollagens sjätte kapitel (2010:800). I diskrimineringslagen tar man upp förbud kring trakasserier, diskriminering och kränkningar utifrån diskrimineringsgrunderna: kön, ålder, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, etnicitet, könsidentitet eller könsuttryck samt sexuell läggning.

Av Lgr 11, kap 2.1 (Läroplan för grundskolan, grundsärskolan, förskoleklassen och fritidshemmet) framgår att *"alla som arbetar i skolan ska aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper, och visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt"*.

I förordningen (2006:1083, SFS) behandlas barns och elevers delaktighet i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling.

FN:s barnkonvention 1989 bygger framförallt på 4 grundrättigheter och konventionen har i år blivit lag:

- Artikel 2 - Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.
- Artikel 3 - Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.
- Artikel 6 - Varje barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.
- Artikel 12 - Barnet har rätt att uttrycka sin mening i alla frågor som berör barnet.

Svartbäcksskolans personal har under läsåret även arbetat fram 5 artiklar utöver dessa som vi fokuserar extra på.

- Artikel 2 se ovan.
- Artikel 19 – Barn skall skyddas emot alla former av psykiskt våld, skada eller övergrepp, vanvård eller försumlig behandling, misshandel eller utnyttjande, inklusive sexuella övergrepp.
- Artikel 6 – se ovan.
- Artikel 28 – Barn har rätt till utbildning. Grundskolan skall vara obligatoriskt, kostnadsfri och tillgänglig för alla.
- Artikel 3 – se ovan.

Arbetsmiljölagen 3 Kap. 2§ talar om arbetsgivarens skyldighet att planera, leda och kontrollera arbetsmiljöarbetet.

Definitioner: Diskriminering och kränkande behandling

I skollagen står det att diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever. Diskriminering kan vara direkt eller indirekt:

- Direkt diskriminering innebär att en elev missgynnas med direkt koppling till någon av ovannämnda diskrimineringsgrunder.
- Indirekt diskriminering innebär när alla behandlas lika oavsett diskrimineringsgrunderna, t.ex. utbud av samma mat till alla oavsett religiösa skäl.
- Trakasserier är en kränkning som har koppling till en av diskrimineringsgrunderna: kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, ålder eller könsöverskridande identitet eller uttryck.

Kränkande behandling kallas en kränkning som inte kan kopplas till någon diskrimineringsgrund men som kränker en elevs värdighet (kallades tidigare "annan kränkande behandling"). Kränkande behandling kan vara:

- Fysiska – slag, knuffar, sparkar, fasthållning
- Verbala – förolämpningar, öknamn, könsord, svordomar, hot
- Psykosociala – miner, gester, suckar, blickar, ryktesspridning, utfrysning
- Text/bilder – sms, mms, e-post, lappar, brev, klotter

Kränkningar som utförs upprepade gånger under en längre tid brukar benämnas som mobbning.

Att tillrättvisa en elev för att upprätthålla ordningen på skolan är inte att utsätta en elev för kränkande behandling, även om eleven kan uppleva det som en kränkning (DO).

Skolan har en skyldighet att starta en kränkingsutredning vid misstanke om kränkning.

Delaktighet och förankring och av planen

Elevernas delaktighet

Elevernas delaktighet sker via samlingar, klassråd och rättighetsråd (elevråd). Dessutom fyller eleverna i en trygghetsenkät varje år som sedan ligger till grund för nästkommande plan. Trygghetsenkäten innebär att eleverna ges möjlighet att själva sätta ord på var, hur och när otrygga situationer kan uppstå. Det finns även en förenklad och förkortad version av planen som är placerad i alla klassrum och även andra synliga platser i skolan. Elever i åk4 svarar på skolplanenkäten som

är en kommunövergripande enkät med frågor kring studiero och trygghet.

Eleverna i Tyresta skola (en del av grundsärskolan), inriktning träningskola har en specifik skol- och fritidshemsverksamhet som gör att trygghetsenkäten inte är relevant i denna skolform. Här arbetar vi med personalobservationer och föräldrasamverkan i form av kontaktböcker, bilder, utvecklingssamtal, skolplaneenkäter samsyn kring elevernas trygghet och hälsa med föräldrar, olika habiliteringar.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavare får ta del av planen mot diskriminering och kränkande behandling varje år. Planen är synlig på skolans hemsida. På höstterminens första föräldramöte ges information till alla föräldrar om skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling. Genom informationsbrev informerar rektor, lärare och fritidspersonal kontinuerligt om planens olika delområden. Skolplaneenkäten med föräldrars svar ligger också till grund för förbättringsområden inom planens arbetsgång.

Personalens delaktighet

Personal på skolan ska skriva sina egna främjande insatser för att förebygga, motverka diskriminering och kränkande behandling. Vid läsårets slut analyserar och utvärderar personalen genomförda insatser och icke genomförda insatser. Före planens fastställande ges personalen möjlighet att läsa och lämna synpunkter på utkastet. Frågor som rör skolans regler och arbete med planen diskuteras på APT-möten och förslag från trygghetsteamet. Trygghetsteamets sammansättning av ledning, kurator, lärare och fritidshemspersonal möjliggör att alla arbetsgrupper inom skolans alla verksamheter kan göras hörda även via representanter i gruppen.

Förankring av planen

Föräldrar uppmanas att ta del av planen som skickas hem som bilaga via veckobrev och har informerats om på föräldramöte. Eleverna går igenom den i respektive klass och har även möjligheter att lämna synpunkter via klassråd till rättighetsråd (elevråd). Personalen tilldelas information om planen på APT och samtliga läser de utkast som delas ut innan planens fastställande. Vid aktuella händelser ska all personal utgå från denna plan.

2. Utvärdering av läsårets plan

Beskrivning av hur fjolårets plan har utvärderats

Till stor del har föregående plan utvärderats genom olika forum på skolan via APT samt arbetslagsmöten. Vårdnadshavare och elever i åk 4 har utvärderat delar av planen genom att svara på skolplansenkäten. Trygghetsteamet har gjort en egen utvärdering av hur skolan har levt upp till plan mot diskriminering och kränkande behandling. Alla elever på skolan har haft möjlighet att svara på skolans trygghetsenkät med undantag för grundsärskolan som utvärderar på annat sätt – se ovan "elevernas delaktighet". En separat enkät har skickats ut till personalen för att utvärdera föregående års mål och arbete.

Resultat av utvärderingen av plan mot diskriminering och kränkande behandling läsår 19/20

Här nedan gör vi utvärdering av de mål för ett mer hälsofrämjande och förebyggande arbetssätt som vi arbetat med och som finns angivna i föregående läsårsplan.

Kränkningsärenden 20190801-20200531

Avslutat ärende?	Antal	%
Ja	157	100,0%
Totalt	157	100,0%

Bedöms som kränkning	Antal	%
Ja	149	94,9%
Nej	8	5,1%
Totalt	157	100,0%

Verksamhet och enhet	Annat	Flicka	Pojke	Totalt
Svartbäcksskolan	4	44	109	157
Fritidshem		6	10	16
Förskoleklass			1	1
Grundskola		33	90	123
Grundsärskola	4	5	8	17
Totalt	4	44	109	157

Analys: Tack vare vårt digitala system för kränkingsärenden (DF respons) kan vi ta del av och utreda kränkningarna skyndsamt. Vi har även ett bra samarbete med skoljuristen som vi rådgör med vid behov. Ett pågående utvecklingsområde är att utbilda och förmedla hur personal kan arbeta med DF respons. En annan fördel är att i samband med en rapporterad kränkingsanmälan delges även skoljurist, rektorer, kuratorer samt "anmälaren" om att detta är gjort. Dessutom är det enkelt att få fram rapporter och statistik ur systemet såsom vart händelser sker och i vilka årskurser mm.

Språkbruk

All personal på Svartbäcksskolan har varit goda förebilder och använt ett vårdat språk. Personalen har markerat att det inte är acceptabelt när de hör diskriminerande och kränkande ord. I klasser sker det kontinuerliga samtal om språkbruket och flertalet klasser har tagit fram egna klassregler. Flera klasser har skolans metod/arbetsättet, filmen "Värsta bästa språket" som påminner eleven om att använda ett vårdat språk. Ger alternativ till svordomar och fula ord samt förklara om ordens betydelse samt rollspel. Personalen är tydlig med sitt förhållningssätt och jobbar tillsammans i lärolaget. Dessutom har en del klasser jobbat med "röda lappar" detta innebär att språklappen går hem till vårdnadshavare för att gemensamt med hemmet få bort det kränkande språkbruket. Klasserna arbetar med värdegrundsarbete kring språkbruket och för ständig dialog med barnen och vårdnadshavare.

Särskolan: Svordomar tas upp på en gång. För att ge eleverna möjlighet att bättre förstå ordens innebörd har vi med hjälp av In Print bilder och sociala berättelser konkretiserat och visualiserat hur eleverna pratar och beter sig mot varandra. Genom att uppmärksamma språkbruket har den sociala kontrollen mellan eleverna blivit starkare. Vid några tillfällen har personalen skickat hem lappar till vårdnadshavare.

Obs förra året - saknades i år (Kön, könsidentitet eller könsuttryck samt sexuell läggning)

Vi har aktivt arbetat med att lyfta fram människan bakom könet. Det har vi gjort genom att ge våra elever lika mycket utrymme när det gäller aktiviteter, talutrymme, uppmärksamhet och relationer samt bemötande i klassrummet och under fritidshemstid. Stöter vi på frågor/attityder som visar på stereotypa könsroller tar vi genast upp detta till diskussion. Vi har arbetat med att uppmuntra våra elever att prova aktiviteter utifrån intresse och kunskapsnivå för att motverka stereotypa könsroller. Vi har diskuterat genusperspektivet i de olika skolämnena och under fritidsverksamheten. Vi har haft dialoger om t.ex. olika yrken, familjekonstellationer, hemsysslor, idrott och andra fritidsaktiviteter. Skol- och fritidsverksamheten har utgått utifrån elevernas intresse och förutsättningar och inte utifrån kön, könsidentitet eller sexuell läggning. Många klasser har haft genusämnet levande i diskussioner för att inte hamna i ett stereotypt könsroller.

Skolan har haft besök av ungdomsjouren som jobbat i mellanstadiet tillsammans med eleverna.

I samband med FN dagen arbetade klasserna med alla barns rätt och barnkonventionen. Rätten att vara olika och acceptera varandra för den man är. Särskolan arbetade dessutom med interaktiv bilderbok som med bilder, ljud och animationer förklarade artiklar i barnkonventionen.

Funktionsnedsättning

Vi har dagligen fört diskussioner med våra elever utifrån deras förmågor för att kunna anpassa verksamhetens innehåll därefter. Vi har exempelvis pratat om att alla elever/människor är olika och alla kan inte följa samma regler. Språkbruket kan vara en del av funktionsnedsättningen och det har vi beaktat och bemött med kompetens och kunskap och inte efter ett uppfostrande förhållningssätt. Vi har gett elever med funktionsnedsättningar anpassningar, hjälpmedel, lågaffektivt bemötande och assistans utifrån elevers olika behov. I vår skola möter eleverna funktionsnedsättningar på ett naturligt sätt och vi samtalar ofta om allas lika rättigheter. Vi har personal som arbetar med CPS, vilket går ut på att hitta lösningar tillsammans med eleven. Under en kommande tvåårsperiod kommer vi att utbilda ännu fler medarbetare inom denna metod.

Grundsärskolan och grundskolan jobbar mer integrerat.

Exempel på hur vi har arbetat med extra anpassningar:

- Vi har skrivit pedagogiska kartläggningar för att synliggöra vad som ska anpassas utifrån individen.
- Omfördelat av personal i arbetslag.
- Arbetat med pedagogiska hjälpmedel.
- Använt stödinsatser från specialpedagog/speciallärare/kurator.
- Fått hjälp av stödinsatser från förstelärare från grundskolan och grundsärskolan
- Stödinsatser ifrån centrala stöдавdelningens skolpsykologer och/eller habiliteringen.
- Samarbete mellan Bikupan och Ugglebo över rasterna.
- Legimus, In print och andra digitala hjälpmedel.

Ålder

Vi har följt vårt uppdrag och anpassat verksamheten utifrån elevernas behov, intresse, utvecklingsförmågor, mognad och ålder. I grundsärskolan formas verksamheten i större utsträckning utifrån elevernas förmågor och erfarenheter än ålder. Under fritidsverksamheten får barnen välja aktiviteter utefter intresse och inte efter ålder.

Etnicitet och religion

I de dagliga samtalen som uppstår på skolan, lyfter vi fram elevernas och personalens etniska och religiösa bakgrund som en tillgång i skolans verksamhet. Vi har diskuterat etnicitet och religion utifrån ett omvärldsperspektiv. Vi har använt den kulturella mångfalden och vävt in detta i skolarbetet. Vi har en öppenhet kring våra religioner och lyfter upp olikheter och framförallt likheter. Arbetat med tema världen. En del klasser har arbetat med GAP minder. I samband med temat världsreligioner har sarskolan tittat på olika filmer om religioner och besökt olika religiösa byggnader.

I år har hela skolan gemensamt firat FN- dagen, för att belysa alla människans lika värde, diskutera etnicitet och för att skapa ett omvärldsperspektiv samt uppmärksamma barnkonventionen.

Kartläggningsmetoder

För att kartlägga vilka risker det finns att bli utsatt för diskriminering eller kränkande behandling på skolan har vi analyserat skolplaneenkäten som vårdnadshavarna och elever i årskurs 4 fyllt i. Vi har även låtit alla våra elever fylla i vår trygghetsenkät. Varje elev fyller i sina egna svar digitalt.

Enkätsvaren tas upp i elevhälsan (EHT), Trygghetsteamet (ROTH) samt i lärarlagen. Varje lärarlag/klass får ta del av sina respektive elevsvar för att effektivt följa upp och säkerställa elevernas trygghet och likabehandling. Grundsärskolan har använt sig av risk- och beteendeanalyser vilka konkretiserat när, var och hur kränkningar och eller diskrimineringar uppstått. Utifrån enkätresultaten och analyser har vi beslutat om vilka åtgärder som behöver vidtas. En del elever på grundsärskolan använde bildstöd som hjälpmedel för att svara på trygghetsenkäten digitalt.

Trygghet, studiero och inflytande i åk 4 – skolplaneenkät

Enkäten omfattar tre frågeställningar. Vi kan konstatera att 86,6% av eleverna känner att lärarna tar hänsyn till vad eleven tycker. 85% av eleverna känner sig trygga i skolan. 76% känner studiero på lektionerna.

Elevernas delaktighet i kartläggningen

Eleverna har fyllt i skolans trygghetsenkät bortsett från eleverna på Tyresta skola (del av grundsärskolan) som gjort på ett annat sätt, se ovan. Eleverna har även varit delaktiga i utvärderingen av plan mot diskriminering och likabehandling tillsammans med sina klasslärare. I rättighetsrådet (elevråd), klassråd, fritidsråd, utvecklingssamtal, matråd samt skolsköterskans hälsosamtal förs dialoger om trygghet, studiero och trivsel på skolan. Elever i årskurs 4 svarar även på frågor i skolplansenkäten.

Personalens delaktighet i kartläggningen

Arbetslagen har gemensamt utvärderat planen mot diskriminering och lika behandling på APT. Personalen har fått ta del av elevernas enkät svar för att bli mer insatta i klassens trygghet och för att kunna följa upp i klass/lärarlag/fritids.

Här lyfts områden, situationer, otrygga platser, händelser och ev. kränkningar.

Uppföljning, utvärdering och omskrivning

Plan mot diskriminering och kränkande behandling har lagts ut på skolans hemsida och på schoolsoft så att vårdnadshavare, elever och personal kunnat ta del av innehållet. Efter varje läsår har planen skrivits om. All personal och elever har getts möjlighet att vara delaktiga i utvärderingen av planen samt att utforma innehållet. Utvärdering av planen har skett under APT i maj, kuratorerna har ansvarat för att planen skrivs om under maj-juni månad.

3. Främjande insatser för läsåret 2020/2021 gällande grundskola, grundsärskola, fritidshem och förskoleklass

Allmänt

Utifrån utvärderingen av plan mot diskriminering och kränkande behandling kommer vi prioritera följande insatser.

På Svartbäcksskolan arbetar vi med de olika diskrimineringsgrunderna integrerat under skoltid och mer praktiskt under fritidshemstid. Under läsåret 2020/2021 fortsätter vi arbetet med att stötta alla elever i att stärka sin självkänsla oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck, sexuell läggning, funktionsnedsättning, ålder, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning. Arbetet sker på olika sätt genom de aktiviteter som sker dagligen under skol- och fritidshemstid samt genom våra gemensamma aktiviteter under året som elevens val, skolans val och Svartbäcksskolans dag m.fl.

På APT varje månad har Roth-gruppen en stående punkt på dagordningen. Roth-gruppen kommer då att lyfta aktuella frågor och information som rör det förebyggande arbetet på skolan.

Förstelärare, specialpedagog, pedagoger och fritids fortsätter arbeta med CPS-samtal.

Kontinuerligt kommer klasserna att arbeta med ROTH-uppdrag (respekt, omtanke, trygghet, hälsa). Varje klass tittar på en film som ger klasserna ett uppdrag som de utför. Det finns en bloggsida (rothuppdraget.bloggspot.se) där alla filmer ligger och som även fritidspersonalen arbetar med under loven. Trygghetsteamet lägger ut trygghetsövningar samt bilder från skolans instagram.

Under höstterminen är planen att aktivt arbeta med värsta bästa nätet för att förebygga användandet förståelsen av digitala media/nätet.

Resultat: Flera arbets/lärlarlag lyfter upplevd förbättring i arbetsro, lugnare och trevligare klassrumsklimat.

Framåt: Vi fortsätter att hela tiden arbeta med allas lika värde. Vi arbetar vidare utifrån bankonventionens olika artiklar. Arbeta med värdegrundslekar fortsätter. Vi lyfter goda exempel. Flera temaarbeten mellan årskurserna på skolan för att slå udden av otrygghet och lära känna varandra. Agera utifrån situation och eventuella korta perioder av punktinsatser med "röda lappar". Erbjuder ett "utvecklat språkbruk". Se filmen "Värsta bästa språket". Arbeta lågaffektivt. Fortsätta med CPS-förhållningssätt. Prata om att barns behov ser olika ut och behöver olika hjälpmedel och bemötande. Fortsätta arbeta med språkbruk och vara lyhörda i kapprum. Några i taget går ut på rast. Fokusera på likheter och lyfta olikheter som något berikande. Vi kommer arbeta vidare med att medvetandegöra könsroller, könsidentitet, familjekonstellationer genom sagor, bilder och samtal. Lektioner i EQ (emotionell intelligens) är något som personal vill utveckla. Arbeta i nära samarbete med vårdnadshavare fortsätter. Att arbeta efter åtgärdstrappan så det blir tydligt vad som gäller. Arbeta utifrån materialet "Alla rätt" (jämslällldhet och samtycke) fortsätter. Arbeta med sociala medier och det som händer där.

Årshjul ROTH/Trygghetsteamet

Förra året:

Diskrimineringsgrunderna

Skolan har ett hälsofrämjande arbetssätt som formar verksamheten efter elevernas olika förutsättningar och behov.

Exempel på hur vi under läsåret ska arbeta med diskrimineringsgrunderna:

- I uppstartsveckan arbetar klasserna med olika gruppstärkande övningar.
- Trygghetsteamet arbetar lösningsinriktat och förebyggande i olika klasser t.ex. i form av ROTH uppdragen och gruppinsatser.
- Trygghetsteamet ger fortlöpande information under årets APT:n om nya fakta och vetenskapliga metoder i form av litteratur och filmer.
- Trygghetsteamet arbetar med en utvärdering av våra insatser genom att använda en standardiserad utvärderingsmall.

Språkbruk

All personal på Svartbäcksskolan ska vara goda förebilder och använda ett vårdat språk för att motverka verbala kränkningar och diskriminering elever emellan utifrån de åtta diskrimineringsgrunderna. Vi visar handlingskraftigt att vi har nolltolerans mot ett kränkande och diskriminerande språkbruk. Vi arbetar aktivt med föräldrarnas delaktighet för att förebygga och motverka ett kränkande och diskriminerande språkbruk.

Exempel på hur vi ska arbeta med språkbruket under läsåret:

- En metod som vi kommer att använda för att stoppa ett kränkande språkbruk är att lärare konkret arbetar med orden tillsammans med eleverna och förklarar vad orden betyder och arbeta vidare med hur det kan kännas i en annan människas kropp att få höra kränkande ord. Lärare informerar föräldrar och kallar till föräldramöte vid behov för att tillsammans med föräldrarna arbeta bort dessa kränkande ord. Lärare ska aldrig släppa detta arbete innan orden är borta.
- Pedagoger kan välja att använda en språklapp när de hör elever säga kränkande ord. Språklappen går sedan hem till vårdnadshavare för att gemensamt med hemmet få bort det kränkande språkbruket.
- Pedagoger arbetar med språkbruk utifrån filmen Värsta, bästa språket som även ska visas för föräldrarna på första föräldramötet.
- Skolledning, kurator och skolsköterska är nyckelpersoner som ska vara ute i verksamheten och arbeta nära elever, personal och vårdnadshavare. De ska vara kända för alla elever vilket skapar trygghet.
- Arbeta med konsekvenstrappan.
- Vi kommer att arbeta regelbundet med värdegrundsövningar som sedan kommer användas som verktyg vid diskussioner med elever kring språkbruket.
- Särskolan: Uppmuntra till att säga stopp när dom hör kränkande ord och alternativ till vad man kan göra och säga istället. I vissa situationer bjuder vi in elever som kränkt eleverna på Bikupan och pratar om händelsen. Händelsen tas upp i arbetslaget med.

Kön, könsidentitet eller könsuttryck samt sexuell läggning

Vi kommer att arbeta aktivt med att lyfta fram människan bakom könet. Utgångspunkten är att ge alla elever lika mycket utrymme när det gäller aktiviteter, talutrymme, uppmärksamhet och relationer i klassrummet och under fritidshemstid.

Vi arbetar aktivt med att uppmuntra eleverna att prova aktiviteter utifrån intresse för att motverka stereotypa könsmonster. Vi blandar alla grupper och ser till att undervisningen inte är könsrelaterad. Vi arbetar utifrån varje människas lika värde och det som främjar människors välbefinnande oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck eller sexuell läggning.

Vi diskuterar genusperspektivet i de olika skolämnena och under fritidsverksamheten. Vi har dialoger t.ex. om: olika yrken, hemsysslor, idrott och andra fritidsaktiviteter. Skol- och fritidsverksamheten utgår utifrån elevernas intresse och förutsättningar och inte utifrån kön, könsidentitet-/uttryck eller sexuell läggning. Personalgruppen måste ständigt hålla genusämnet levande i diskussioner för att inte hamna i ett stereotypt könsmonster. Inom grundsärskolan diskuterar vi ämnen och aktiviteter utifrån elevernas förutsättningar, intresse, utvecklingsnivå än kön.

Exempel på hur vi under läsåret kommer att arbeta med kön, könsidentitet eller könsuttryck och sexuell läggning:

- Man kan arbeta med identitet och uttryck, att man kan analysera konst och filmer som tar upp diskrimineringsgrunderna i någon form.
- Ge eleverna möjlighet att samtala kring pubertetsutveckling, sex och samlevnad i könsöverskridande grupper.

Funktionsnedsättning

Funktionsnedsättningar är inte alltid visuella. Vår uppgift är att identifiera och ringa in alla former av funktionsnedsättningar som eleverna har. Vi för dagligen diskussioner med våra elever utifrån deras förmågor för att kunna anpassa verksamhetens innehåll därefter. Vi pratar exempelvis om att alla människor/elever är olika och alla kan inte alltid följa samma regler. Elevers språkbruk kan vara en del i en funktionsnedsättning som måste beaktas och bemötas med kompetens och kunskap och inte utifrån ett uppfostrande förhållningssätt.

För elever med funktionsnedsättningar ska anpassningar, hjälpmedel och assistans ges utifrån elevers olika behov.

Exempel på hur vi under läsåret ska arbeta:

- Skriver pedagogiska kartläggningar för att synliggöra elever som är i behov av extra anpassningar
- Omfördelning av personal i arbetslag
- Arbeta med pedagogiska hjälpmedel
- Stödinsatser från specialpedagog/speciallärare/kurator
- Fortbildning inom specialpedagogik för lärare
- Fortsätta att sprida CPS
- Stödinsatser från EHT
- Stödinsatser och kompetensutvecklings-insatser från centrala stödenhetens skolpsykologer och / eller habiliteringen.
- Fortsätta med samarbetet mellan förskoleklasserna och särskolan

- Starta samarbete mellan grundskolan och särskolan/träningskolan
- Jobba fram metoder tillsammans med särskolan med insatser för att förebygga kränkningar mellan grundskola och särskolan.

Ålder

Vårt uppdrag är att anpassa verksamheten utifrån elevernas mognad och ålder. I grundsärskolan formas verksamheten i större utsträckning utifrån elevernas förmågor och erfarenheter än ålder. Under eftermiddagarna på fritidshemstid integreras de elever från grundsärskolan som har förutsättningar att delta i grundskolans fritidshemsverksamhet. Vi ser att detta interagerande gynnar alla elever på fritidshemmet. Lek och aktiviteter blir även mer dynamiska i både innehåll och genomförande.

Några exempel hur vi kommer att arbeta är:

- Vid ämnes- och åldersöverskridande arbeten skall vi göra gruppindelningar som fokuserar mer på intressen och lämplighet än ålder.
- Jobba med fadderverksamhet mellan klasserna för att få god sammanhållning mellan åldrarna.

Etnicitet och religion

I de dagliga samtalen kommer vi lyfta fram elevernas och personalens etniska och religiösa bakgrund som en tillgång i skolans verksamhet. Vi kommer diskutera etnicitet och religion. Vi kommer skapa en mångfaldsvägg i skolans korridor för att lyfta fram hela världens högtider. Vi kommer använda oss av den kulturella mångfalden och väva in detta i arbetet under både skol- och fritidshemstid.

- ROTH Gruppen kommer fortsätta att lägga fram förslag på hur man kan jobba med olika aktiviteter rörande etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning på FN-dagen. Genom kunskap förebygger vi fördomar.
- Fortsätta med Colour-run som främjar mångfald.

Kartläggningsmetoder

För att kartlägga vilka risker det finns genom att bli utsatt för diskriminering eller kränkande behandling på skolan analyserar vi årligen skolplaneenkäten som vårdnadshavarna fyller i. Vi arbetar även med vår trygghetsenkät som våra elever lämnar in. Grundsärskolan använder sig även av risk- och beteendeanalyser vilka konkretiserar när, var och hur kränkningar och eller diskrimineringar uppstår. Utifrån enkätresultaten och analyserna tar vi och beslutar om vilka åtgärder som behöver vidtas.

Exempel på hur vi under läsåret ska arbeta extra med kartläggningsmetoder:

- Vi genomför trivselenkäten vecka 43 höstlovet för att tidigare kunna säkerställa tryggheten. Enkäten genomförs sedan igen i slutet av april för att kunna följa upp insatserna. I år kommer enkäten även att inkluderas i Unicefs enkät då skolan skall bli en rättsbaserad skola.
- Skolan arbetar under läsåret med att säkerhetsställa allas trygghet och säkerhet.

Elevernas delaktighet i kartläggningen

Alla elever ska utifrån sin förmåga involveras genom att fylla i en trygghetsenkät två gånger per år. Frågorna berör trivsel och kamratskap i skolan samt även riskområden. I elevråd, klassråd, utvecklingssamtal samt skolsköterskans hälsosamtal förs dialoger om trygghet, studiero och trivsel på skolan.

Personalens delaktighet i kartläggningen

Personalen ansvarar för att gå igenom och diskutera elevenkäterna med respektive klass. Här lyfts områden, situationer och händelser fram i vilka kränkningar kan förekomma.

Uppföljning, utvärdering och omskrivning

Plan mot diskriminering och kränkande behandling ska läggas ut på skolans hemsida samt SchoolSoft så att föräldrar, elever och personal kan ta del av innehållet. Vid läsårets första föräldramöte diskuteras också innehållet.

Efter varje läsår ska Svartbäcksskolans ro:s plan följas upp, utvärderas och skrivs om. All personal, elever och föräldrar ska vara delaktiga i utvärderingen av planen samt att utforma innehållet.

Utvärdering av planen ska ske under april APT. En mindre del av ROTH-gruppen ansvarar för att uppföljningen av planen för läsåret 19/20 följs upp och sammanställs under maj månad.

Bilaga 1

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

Vid kränkning mellan elev/elev, personal/elev skall detta göras en kränkingsanmälan i kommunens system DF respons. Där reder personal ut händelsen och kontaktar vårdnadshavare om händelsen. I samband med kränkingsanmälan går en kopia även till rektor, kränkingsansvarig (kurator) och huvudman.

1. Den personal som upptäcker en kränkning pratar med inblandade elever samma dag för att kartlägga vad som hänt och reder ut situationen i den mån det går. Berörd mentor informeras. Vårdnadshavare informeras. Skyndsamt görs en digital "anmälan" (del av eventuell **kränkingsutredning**). En kopia av anmälan (händelsen) går automatiskt till kränkingsansvarig (kurator), rektor samt till huvudmannen.
2. Kränkingsansvarig (Kurator) stämmer av med berörd personal och gör utifrån ärendets grad en bedömning av om en större utredning, **kränkingsutredning**, ska inledas och vilka som omfattas av den. Rektor och huvudman informeras då automatiskt via det digitala systemet, DF respons.

3. Kränkingsansvarig (Kurator) informerar samtliga inblandade elever och vårdnadshavare. De som berörs informeras om vad vi kommit överens om. Åtgärdsplan tillsammans med berörda pedagoger upprättas.
4. Uppföljning sker inom en månad av samma personer som haft de första samtalen.
5. Kränkingsansvarig (Kurator) ansvarar tillsammans med personal för **kränkingsutredningen** tills kränkningarna upphör.
6. Utifrån det enskilda fallet kan ändringar på grupp- eller verksamhetsnivå göras.
7. Eventuell anmälan till en annan myndighet socialtjänsten eller polisen görs vid behov (kan även göras tidigare vid behov).

Rutiner för dokumentation är att allt lagras i Hanninge Kommuns digitala system DF Respons. När det gäller kränkingsutredningar då en vuxen kränker en elev så har rektor den utredningen.

Svartbäcksskolan arbetar från och med HT 14 med "Elevhälsosystem", det innebär att viss dokumentation som finns till kurators kännedom dokumenteras elektroniskt.

Årets plan mot diskriminering och kränkande behandling ska utvärderas av elever, personal och föräldrar genom klassråd, elevråd, skolplansenkät samt trygghetsenkät. Resultaten sammanställs sedan av ROTH-gruppen. Lärare uppmanar föräldrar i veckobrev att vara med att utvärdera planen.

Bilaga 2

Rutiner avseende vuxnas kränkningar mot barn

Det kan även hända att personal kränker eller diskriminerar elever på skolan. Som kollega har man ansvar att inför barnet bekräfta att man noterat den kränkande handlingen och att man tar avstånd från den. Annars blir det ett tyst erkännande av kränkningen som därigenom upplevs hårdare av offret. För att se till att personalen på skolan tar kränkningar på allvar och aktivt försöker att motarbeta dem, förs regelbundna samtal i olika forum, för att diskutera förhållningssätt och metoder för ett framgångsrikt ledarskap i skolans miljöer. Vid behov tillsätts handledare och kompetensutveckling inom detta område. Ansvariga för att en regelbunden dialog sker är förstelärarna i varje arbetslag. Avstämning sker tillsammans med rektor på ledningsmötena.

Åtgärder när personal kränker eller diskriminerar en elev

Om en elev känner sig kränkt av en vuxen på skolan vänder sig elev eller förälder till berörd pedagog, klasslärare, biträdande rektor, rektor, skolsköterska, kurator eller annan personal.

1. Den personal som bevittnar eller får kännedom om en kränkning eller diskriminering har skyldighet att samtala med berörda och dokumentera det i vårt digitala system DF respons ("**anmälan**").
2. Systemet skickar rapporten till bitr. rektor el. rektor. Den förvaras digitalt i DF respons.
3. Rektor bildar sig en uppfattning om det inträffade tillsammans med bitr. rektor el. kurator. Vid behov konsulteras HR-konsult. Därefter påbörjas en utredning för att se vilka åtgärder som ev. ska vidtas mot den anställde.
4. Rektor el. bitr. rektor informerar elev, förälder samt berörd personal om hur ärendet kommer att handläggas.
5. Rektor el. bitr. rektor har samtal med elev och stödperson.
6. Rektor el. bitr. rektor har samtal med anklagad personal. Den anklagade erbjuds att ha med sin fackliga representant under samtalet.
7. Om kränkningen bedöms som hanterbar har rektor el. bitr. rektor samtal med elev, stödperson samt anklagad personal. I annat fall kontaktas en HR-konsult.
8. Detta samtal följs upp inom 10 dagar.
9. De åtgärder som kan bli aktuella om kränkningen inte upphör, är omplacering, avstängning, skriftlig varning och/eller polisanmälan.
10. Dokumentation genomförs från dess att anmälan görs till dess att rektor anser att nödvändiga åtgärder är vidtagna. Dokumentationen lagras i systemet DF Respons och skickas till huvudman i enlighet med delegationsordningen.
11. Anser berörda, d v s den som upplevt kränkning eller den som gjort anmälan att rektor inte fullgjort sina skyldigheter, ska grundskolechefen kontaktas.

Bilaga 3

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

På skolan har vi som policy att den personal som är närmast när en konflikt eller kränkning uppstår är den som tar tag i det hela för att lösa situationen skyndsamt.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

Elever och föräldrar är alltid välkomna att höra av sig till närmaste vuxen på skolan om något har hänt eller om man behöver hjälp på ett annat sätt. Om en elev upplever sig ha blivit kränkt så kan han eller hon vända sig till den personal på skolan som han/hon har störst förtroende för. Detta behöver nödvändigtvis inte vara berörd elevs klasslärare eller närmsta fritidspedagog.

Bilaga 4

Rutiner för dokumentation

När en elev blir kränkt av en annan elev så lagras dokumentationen i DF Respons som är skolans digitala verktyg för kränkande behandling med ansvaret hos kränkningsansvarig (Kurator). Vad gäller kränkingsutredningar av en vuxen lagras utredningen i samma system men med rektor som ansvarig. I vissa fall där fler elever ingår i en konfliktsituation skrivs en händelserapport manuellt. Kopia ges till huvudman, rektor och kurator.

Svartbäcksskolan arbetar från och med ht 2014 med ett elektroniskt program som heter "Elevhälsosystem" vilket innebär att viss dokumentation arkiveras hos kuratorn.

Att utreda och dokumentera uppgifter om trakasserier, diskriminering och kränkande behandling

Om diskriminering eller kränkning förekommit ska en åtgärdsplan upprättas. Så fort personal på Svartbäcksskolans ro upptäcker att det förekommer misstanke om diskriminering eller kränkning ska det utredas. Det görs samma dag av den som upptäckt kränkningen och en anmälan görs i systemet för kränkande behandling (DF Respons), snarast möjligt. Huvudansvaret för utredning av diskriminering och kränkande behandling har rektor delegerat till skolans kurator som driver detta arbete tillsammans med berörd personal. Kränkingsanmälan lagras digitalt med kurator som kränkingsansvarig och kopia skickas automatiskt till huvudmannen. Vid bedömning av om en större utredning ska göras inleds den av kurator. Utredningen ska alltid ske med hänsyn och respekt för den utsatte och andra inblandade. Särskild blankett används för detta.

1. Den som upplever sig vara kränkt eller diskriminerad måste berätta detta skyndsamt för en vuxen som gör en **"anmälan"** (vilken blir en del av en ev. större **kränkingsutredning**)
2. Alla, inklusive vårdnadshavare, som upptäcker att någon blir kränkt eller diskriminerad, måste anmäla detta till skolans kurator eller rektor, bitr rektor.

3. Skolans kurator ansvarar för att ett samtal äger rum samma dag med den som upplever sig vara kränkt eller diskriminerad. Berörd personal vid händelserapport.
4. Kurator har samtal med inblandade parter samma dag eller så snart som möjligt om en större utredning är aktuell
5. Arbetslaget informeras om att dessa samtal har ägt rum och bestämmer hur de delar på ansvaret
6. Skolans kurator informerar samma dag de inblandades föräldrar vid en större utredning. Gäller det händelserapport så informerar berörd personal
7. Skolans kurator ansvarar för **kränkning ärendena** tillsammans med berörd personal. Om en kränkning eller en diskriminering leder till en större utredning ansvarar skolans kurator för att upprätta en åtgärdsplan samt uppföljning/utvärdering av insatser enligt åtgärdsplanen.
8. Kurator avslutar kränkingsutredningen när kränkningen har upphört. Alla inblandade ska uppleva ett vinna-vinna perspektiv

Dokumentation skickas alltid till huvudman i enlighet med delegationsordningen.

Om någon inom förskoleklass/grundskola/särskola/fritidshem antas ha blivit utsatt för kränkande behandling, blivit diskriminerad eller trakasserad, ska det utredas och dokumenteras på kommungemensamma blanketter.

DF respons ”**Ärende kränkande behandling**” används för att utreda om kränkning har skett och i ärendet upprättas en ”**Åtgärdsplan kränkning**” som utvärderas inom ett par veckor för att se om åtgärderna varit tillräckliga. Vid allvariga incidenter skickas en kopia hem till föräldrarna. Kurator ansvarar för att detta blir utfört. Utvärderingen av åtgärderna ska vårdnadshavare få ta del av. Utredningen finns tillgänglig i systemet DF respons hos kurator (kränkingsansvarig).

Statistik på ärenden under året dokumenteras och utvärderas av skolans ROTH-grupp. Klasslärare informerar sina elever i början av varje läsår och föräldrar under det första föräldramötet. Ny personal informeras om denna plan vid anställningens början. Planen ligger på skolans hemsida. Det yttersta ansvaret för skolans plan har rektor.

Att åtgärda kränkande behandling och diskriminering

Svartbäcksskolans ro åtgärder när kränkning sker ska grundas på skolans kurators utredning kränkning eller diskriminering och ska riktas till såväl den elev som blivit utsatt som till den/dem som utsätter någon.

- All personal ska arbeta med skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling
- Uppföljning/utvärdering av insatser enligt åtgärdsplan
- EHT arbete
- Återkommande samtal med elever och vårdnadshavare utifrån behov och med personal som har kompetens för uppgiften

- Flera observationer vid olika tillfällen
- Eventuell insats av assistent eller resurspersoner för den eller de som kränker
- Eventuell omorganisation i och av grupper
- Hjälpa av skolkurator eller skolpsykolog
- Om kränkande behandlingen inte upphör kallas de inblandade tillsammans med sina föräldrar till ett möte. Under mötet bestämmer rektor tillsammans med övriga, vilka ytterliga åtgärder som ska vidtas t ex kontakt med polis eller socialtjänsten

Akuta situationer

- Se till att eventuella hotfulla situationer avvärs. Hämta hjälp om det behövs.
- Kontakta skolans kurator, skolläda, ansvarig pedagog eller medlem från trygghetsteamet utifrån en bedömning av situationen
- Samtala så fort som möjligt med inblandade parter, dokumentera när, var och hur.

Årshjulet ROTH - respekt, omtanke, trygghet, hälsa

